

**Міністерство освіти і науки України
Головне управління освіти і науки Київської обласної державної
адміністрації**

**Державний навчальний заклад
“Березанський професійний аграрний ліцей”**

**Інструкція №___ б/ж
про заходи безпеки в зимовий період для учнів ліцею**

Березань

Міністерство освіти і науки України
Головне управління освіти і науки Київської обласної державної адміністрації

Державний навчальний заклад
«Бережанський професійний аграрний ліцей»

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом по ДНЗ «Бережанський
професійний аграрний ліцей»
від «__» _____ 201_р. №__

Інструкція №__ б/ж
про заходи безпеки в зимовий період для учнів ліцею

1. Загальні відомості.

Зима – вершина року, холодна і небезпечна пора. Сніг і мороз, ожеледь і ожеледиця. Радість від підбадьорливого сонячного та морозного дня з ковзанами, лижами, грою в сніжки, зимовою риболовлею. І неприємностями – відморозив вухо, посковзнувся, упав – ударився, а ще гірше зламав руку чи ногу.

Тому учні ліцею повинні виконувати вимоги з безпеки життєдіяльності в зимовий період. При переміщенні до ліцею, а також на території ліцею дотримуватись правил дорожнього руху, не завдавати своїми діями шкоди собі, а також іншим громадянам транспорту:

- рухатися по тротуарах, пішохідних доріжках, узбіччях, а в разі їх відсутності – по краю проїжджої частини автомобільної дороги чи вулиці;
- не переходити проїжджу частину автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів безпосередньо перед транспортними засобами, що наближаються поза пішохідними переходами за наявності роздільної смуги, а також у місцях, де встановлені пішохідні чи дорожні огороження;
- не виходити на проїжджу частину із за нерухомого транспорту або іншої перешкоди, що обмежує видимість, не переконавшись у відсутності транспортних засобів, що наближаються;
- здійснювати посадку в транспортний засіб лише за спеціального майданчика, а в разі його відсутності – з тротуару чи узбіччя.

В зимовий період не користуйтеся такими транспортними засобами як мопед, велосипед.

Не затримуйтеся і не зупиняйтеся без потреби на проїжджій частині автомобільної дороги, вулиці, залізничному переїзді.

Особливу увагу звернути на обпадання льоду з дахів будівель, слід якнайдалі знаходитись на відстані від будинків.

Остерігайтесь переохолодження організму. Переохолодження постає внаслідок порушення процесів терморегуляції, при дії на організм холодового фактору і розладу функцій, життєво важливих систем організму. Переохолодженню сприяють втому, погане самопочуття, алкогольне сп'яніння у початковий період переохолодження (замерзання) людина відчуває слабкість, що поступово переходить у сонливість, а також байдужість до свого стану. Згодом втрачається свідомість, пульс уповільнюється, поступово зменшується частота дихання і припиняється дія серцевої діяльності.

Потерпілого необхідно якомога швидше доставити в тепле приміщення. Якщо є можливість, його можна занурити у ванну з водою. Температуру води слід поступово підвищувати від 36⁰С до 40⁰С. Відразу слід викликати медпрацівника 03. У ванні потерпілому необхідно робити масаж тіла за допомогою намілених м'яких мочалок. Коли до нього повернеться свідомість, йому можна дати випити гарячий чай або каву.

Якщо ванни немає, то необхідно тіло розтерти м'якою тканиною або долонями, таким чином зігрівши його, а потім потерпілого накривають ковдрами та дають гаряче питво. Подальше лікування визначає лікар.

Відмороження – це ушкодження тканин тіла внаслідок дії холоду. Основна причина ушкодження тканин – стійкі зміни в кровоносних судинах, зумовлені їх довготривалим спазмом, який є захисною реакцією організму на охолодження.

Відмороження можуть статися не лише при морозах, а навіть при температурі $+3 - 7^{\circ}\text{C}$, якщо погода вітряна та волога. Відмороженню сприяють втома, сп'яніння, втрата крові, погане самопочуття, мокрі одяг і взуття. Найчастіше зазнають відмороження пальці рук та ніг, ніс, вуха, щоки, кисті та стопи.

Ознакою того, що спазм судин досяг небезпечного рівня, є втрата чутливості та побіління шкіри.

Відмороження бувають чотирьох ступенів:

- 1 (легка) – на ушкодженому місці з'являється набряк, шкіра стає синюшною;
- 2 (середня) – на шкірі з'являється пухирі, наповнені прозорою рідиною, набряк та болісність шкіри;
- 3 (важка) – відмирають шкіра та підшкірна основа, пухирі наповнюються кров'янистою рідиною;
- 4 (дуже важка) – відмирає не лише шкіра, а й м'які тканини і навіть кістки ушкодженого місця.

Існує хибна думка про те, що відморожену ділянку тіла необхідно розтирати снігом, або занурити в холодну воду. Це призводить до подальшого охолодження та погіршення наслідків відмороження. Тяжкість відмороження, в основному залежить від тривалості дії холоду. Тому потерпілого необхідно якнайшвидше зігріти, помістити в помірно тепле приміщення. При відмороженнях 1-го ступеня роблять масаж ушкодженої ділянки тіла. Розтирання здійснюють обережно долонею, або м'якою тканиною. Напрямок рухів при розтиранні кінцівок повинен бути від пальців до тулуба. Потім на ушкоджену ділянку накладають пов'язку з борним вазеліном.

При відмороженнях 2,3,4 – х ступенів потерпілого необхідно помістити в помірно тепле приміщення і зігрівати ушкоджену кінцівку у воді кімнатної температури, поступово доводячи до 40°C . У процесі зігрівання потерпілий повинен весь час рухати кінцівками.

Ознаками відновлення кровообігу є почервоніння шкіри та поява її чутливості. Потім накладають на ушкоджене місце стерильну пов'язку. Потерпілого необхідно напоїти чаєм або кавою, добре укутати та доставити в медичний заклад.

2. Заходи безпеки на льоду.

2.1. У зимовий період місцеві засоби масової інформації під час публікації або передачі метеозведень чи метеопрогнозів повинні давати інформацію про товщину та міцність льоду на місцевих водоймах і особливо попереджувати про його ослаблення під час відлиг чи танення льоду (особливо в районах промислової та аматорської підлідної рибалки та льодових переправ).

2.2. Перш ніж ступити на лід, дізнайтесь про товщину льодового покриву на водоймі. У різних місцях річок та озер товщина льодового покриву може бути різною. У гирлах річок та приток міцність льоду послаблена течією. Міцність льоду можна частково визначити візуально.

На водоймах безпечним вважається лід (при температурі повітря нижче 0°C):

- для одного пішохода - синюватого або зеленуватого відтінку, товщиною не менше 5-7 см (лід блакитного кольору - найміцніший, білого - міцність у два рази менше, сірий - свідчить про присутність води в товщі льоду);
- для групи людей (масові переправи пішки) - товщиною не менше 15 см (дистанція в колоні по 4 чоловіка 5 м);
- при масовому катанні на ковзанах - 25 см ;

- для переправи вантажного автомобіля (колісного) вагою 15 т - 35 - 43 см (дистанція в колоні не менше 35 м);
- для гусеничного трактора і тягача вагою 20 т - 40-60 см (дистанція в колоні не менше 30 м).

2.3. При переході замерзлої водойми необхідно користуватись обладнаними льодовими переправами або прокладеними стежками, а за їх відсутності, перш ніж рухатись по льоду, необхідно намітити маршрут та переконатись у міцності льоду за допомогою пешні. Якщо лід недостатньо міцний, то потрібно припинити рух і повертатись своїми слідами, роблячи перші кроки, не відриваючи ноги від поверхні льоду. Категорично забороняється перевіряти міцність льоду ударами ніг.

2.4. Під час руху по льоду варто звертати увагу на його поверхню, обходити небезпечні місця та ділянки, покриті товстим шаром снігу. Особливу обережність слід проявляти в місцях зі швидкою течією, джерелами, струмками та теплими стічними водами промислових підприємств, які впадають у водойму, кущами і травою, що виступають на поверхню.

2.5. При переході по льоду необхідно йти один за одним на відстані 5-6 метрів та бути готовим надати необхідну допомогу людині, яка йде попереду. Транспортування малогабаритних, але важких вантажів проводиться на санях або інших засобах з найбільшою площею опори на поверхню льоду.

2.6. Користуватись майданчиками для катання на ковзанах, що обладнуються на водоймах, дозволяється лише після ретельної перевірки міцності льоду. Товщина льоду повинна бути не менше 12 см, а при масовому катанні не менше 25 см.

2.7. При переході водойми на лижах рекомендується користуватись прокладеною лижнею, а за її відсутності - цілиною. Перш ніж рухатись, необхідно відстебнути кріплення лиж та зняти петлі лижних палиць з рук. Якщо є рюкзак або ранець, необхідно їх узяти на одне плече. Відстань між лижниками повинна бути не менше 5-6 метрів. Під час руху лижник, який іде першим, ударами палиць перевіряє міцність льоду та контролює його стан.

2.8. Під час підлідного лову риби не рекомендується на невеликому майданчику пробивати багато ополонкок, стрибати і бігати по льоду, скупчуватись у великі групи. Рибалки повинні пробивати ополонки одну від одної на відстані 5-6 метрів.

2.9. Кожний рибалка повинен мати з собою рятувальний жилет та лінь довжиною 15-20 м з петлею на одному кінці і вантажем вагою 400-500 г на іншому кінці.

Пам'ятайте! Ігри на льоду водойма дуже небезпечні! Краще кататися на санках і ковзанах в спеціально обладнаному для цього місці. Необхідно пам'ятати завжди про безпеку тонкого льоду і підтавання льоду.

Методи рятування на льоду:

- якщо ви провалились під лід, не падайте в паніку, а розкиньте широко руки, наляжте грудьми або спиною на твердий лід, стараючись вибратися з води і відкотитись на твердий лід. Не втрачайте часу, бо довге перебування у крижаній воді може призвести до загибелі від переохолодження організму;
- якщо ви стали свідками нещасного випадку на льоду, швидко доберайтесь повзком до місця події, остерігаючись попадання до ополонки;
- не маючи нічого під руками із рятувальних засобів (дошки, драбини, жердини), використовуйте шарфи, ремені, пальта, гілки дерев;
- головне – оперативність і обережність.

3. Пам'ятки рибалкам:

- не робіть ополонкок близько одна від одної, не послабляйте лід;
- не збирайтесь великими групами в місцях, де багато ополонкок – можуть з'явитись широкі тріщини;
- матовий білий лід – не надійний;
- темні плями на рівному, покритому снігом льоду означають, що лід тонкий;
- запорошений снігом лід наростає дуже повільно;

- якщо ви опинились на тонкому льоду, відходьте назад ковзаючим кроком не піднімаючи ніг,
- будьте особливо обережні на льоду в місцях, де швидка течія, де впадають струмки, каналізаційні стічні води, де утворюються промивини;
- збираючись на підлідний лов риби, візьміть з собою 20 – 25м міцного шнура – він може пригодиться у випадку провалення льоду.

4. Правила електробезпеки та пожежної безпеки під час проведення Новорічних свят.

Під час проведення Новорічних свят дотримуйтесь правил електробезпеки та пожежної безпеки:

- прикрашаючи ялинку не використовуйте тимчасові електроз'єднання;
- використовуйте гірлянди тільки заводського виготовлення з справною ізоляцією проводів;
- не залишайте без догляду ввімкнутими гірлянди;
- не прикрашайте ялинку ватою, паперовими та целулоїдними іграшками;
- не користуйтеся свічками, бенгальськими вогнями, петардами;
- ялинку встановлюйте на добре укріпленій основі, якнайдалі від приладів опалення;
- намагайтеся уникати перевантаження електричних мереж, не вмикайте одночасно побутові електроспоживачі значної потужності.

Посада керівника підрозділу

підпис

прізвище та ініціали

Погоджено:

Інженер з охорони праці